

LIBRIS

Editor: Luminița Bratu

Copertă: Flory Preda

Tehnoredactare: Florența Sava

Corectură: Roxana Barbu și Georgeta Nicolae

We know
books

Titlul original: DIE REBELLIN UND DER DIEB
Copyright© by Jan-Philipp Sendker
© 2021 by Jan-Philipp Sendker
© 2021 by Karl Blessing Verlag
a division of Penguin Random House Verlagsgruppe
GmbH, München, Germany

Copyright © 2023 Editura Prestige
pentru ediția în limba română

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
SENDKER, JAN-PHILIPP

Răzvrătita și hoțul/Jan Philipp Sendker. - București: Prestige,
2023

ISBN 978-630-6506-81-1

821.112.2

TOATE DREPTURILE REZERVATE!

Nicio parte a acestei cărți nu poate fi utilizată sau reprodusă
în vreun fel fără permisiunea scrisă a editurii, cu excepția citatelor
scurte, încorporate în articole critice sau în recenzii.

Tel.: 0732.55.88.33

www.edituraprestige.ro

www.facebook.com/edituraprestigeoficial

Tipar: ARTPRINT

Email: office@artprint.ro

Jan Philipp
SENDKER

RĂZVRĂTITA ȘI HOȚUL

Traducere de Răzvan Christian Țuculescu

PRESTIGE
București - 2023

I

Nu am prea mult timp la dispoziție pentru a-mi spune povestea. E doar o chestiune de ore, poate o zi, dacă suntem norocoși, înainte să ne găsească. Dar cum am ajuns eu, dintre toți oamenii, liniștitul și ascultătorul Niri, să devin un hoț fugar?

Cum poate un om să devină ceea ce este?

Adevărul este: nu știu.

Pentru a-mi ajuta sora, am depășit o limită. O limită de care nu credeam că mă voi apropia vreodată.

Am fost neputincios și am decis să acționez. Asta a dus la următorul act și apoi la următorul. Nu pentru că aveam vreun plan anume, ci, pur și simplu, pentru că nu ne oprim niciodată, pentru că viața nu este un film pe care îl putem opri sau derula înapoi.

Nu am visat să fiu un erou. Ceea ce am făcut m-a făcut să fiu unul în ochii multor oameni, dar a fost din cauza circumstanțelor, iar eu nu am putut să le influențez.

Am avut de ales? Privind în urmă, poate părea că am avut posibilitatea de a alege, dar în momentele în care a trebuit să iau o decizie nu mi s-a părut așa.

Mi-am luat libertatea, în suferința mea, să nu mă gândesc prea mult la consecințele acțiunilor mele. Nu am crezut niciodată că pot salva lumea. Cel mult, câțiva oameni de la boală, foamete și moarte.

Totul a început când surioara mea mai mică a plâns în somn.

De fapt, nu era un plâns, ci un scâncet slab, întrerupt de tuse. În ciuda căldurii, se apropiase de mine, își pusese un braț pe abdomenul meu, respirația ei caldă atingându-mi pielea. Plângea în hohote, iar eu nu știam ce să fac.

Dar poate că totul a început mult mai devreme. Într-o piață din China, unde cineva a cumpărat un pangolin sau un liliac și s-a infectat cu un virus; sau într-un laborator, unde o neglijență a fost suficientă pentru a elibera ceva care a călătorit de acolo în jurul lumii până când, probabil, a ucis-o pe mătușa mea.

Poate că a început mult mai devreme, când părinții mei au decis să plece din țara lor, pentru că au crezut că vor găsi fericirea în străinătate. Sau, cel puțin, mai puțină nefericire.

Cine știe când și unde încep poveștile și când și unde se termină? Viața este un ciclu, spune tatăl meu. Ne naștem, murim, renaștem... Este inutil să căutăm începuturi și sfârșituri.

Sora mea tremura ca și cum i-ar fi fost frig.

Iar eu transpiram.

În timpul zilei, fuseseră aproape 40 de grade, iar în coliba noastră căldura se acumulase ca apa în spatele unui baraj. Noaptea au adus doar puțină răcoare. Țânțari flămânzi bâzâiau în jurul capetelor noastre, un păianjen s-a strecurat pe piciorul meu, dar nici măcar nu am încercat să mă scutur de el, nu am vrut să o trezesc pe sora mea. Stăteam întinși pe covorul nostru de rafie, trebuie să fi fost trecut de miezul nopții, vocile serii se stinseseră. Bătrânul bețiv din coliba de alături nu se mai mișca. Cuplul

de vizavi care se certa trebuie să fi adormit de oboseală, iar în coliba văduvei cu cei șase copii și cu încă mai mulți iubiți, în sfârșit, s-a făcut liniște. Părinții noștri adormiseră lângă noi. O puteam auzi în sforăitul tatălui meu și în respirația grea a mamei, întreruptă de o tuse regulată. Și ea era bolnavă. Poate că o luase de la sora ei. În orice caz, tușea, avea febră și devenea din ce în ce mai slabă. Ar putea fi malarie. Pneumonie. TBC. Sau chiar noul virus. Nu vom afla niciodată, așa cum nu putem fi siguri din ce cauză a murit mătușa mea.

Ieri, cu ajutorul meu, mama reușise să ajungă la toaletă. Astăzi nu s-a ridicat deloc. Fiecare respirație pe care o făcea cerea un mare efort.

Nu sunt foarte sensibil la sunete. Rosul șobolanilor lângă urechea mea. Zumzet de insecte. Zgomotul oamenilor certăreți din colibe vecine. Gemetele joase ale îndrăgostiților și ale celor nevoiași. Le-am auzit și nu le-am auzit. Au trecut prin mine fără să lase vreo urmă. Cu plânsetele surorii mele era altceva. M-a durut aproape fizic. Îmi amintea prea mult de plânsul lui Mayari, cealaltă surioară a mea. A murit acum trei ani, jalea ei suna asemănător, în nopțile de dinainte de a nu se mai trezi.

– Thida, i-am șoptit, ce-i cu tine?

O întrebare prostească, știam că îi era foame.

Mă întrebam dacă mai era ceva comestibil în colibă. Ea mâncase deja ieri pachetul de biscuiți pe care îl ascusesem între scânduri. Bananele fuseseră mâncate de mult timp. Nu mai rămăseseră resturi de la cină, pentru că nu se luase cina. Nici prânzul nu a fost servit. Singura masă a zilei fusese un bol de orez și un mango, pe care le împărțisem între noi trei dimineața. Unde îl găsisse tatăl

meu era un mister pentru mine. Ultima bucată de gumă de mestecat, care uneori mă ajută să scap de foame, o schimbasem alaltăieri pe o jumătate de cană de orez.

I-am dat surorii mele părul transpirat la o parte din față și ea m-a privit cu ochii întredeschiși. Buzele i se mișcau, dar nu trebuia să spună nimic. Și stomacul meu era gol. O gaură în stomacul meu. Cine nu a experimentat-o niciodată, nu știe cum este. Toată ziua am simțit crampe. Dar am 18 ani, pot suporta. Sora mea are cinci ani.

Un șobolan a traversat camera, s-a oprit, s-a îndreptat, a mirosit. Am aruncat în el cu unul dintre șlapii Thidei. Nici măcar el nu ar fi găsit ceva de mâncare în această colibă și mă temeam că, fiindu-i extrem de foame, ar putea să o muște pe sora mea.

Nu cu mult timp în urmă, nu știam ce este foamea. Tatăl meu lucrase ca agent de pază pentru domnul Benz timp de 15 ani și ne câștigam bine existența. De fapt, șeful său se numea, altfel, dar înainte de a începe să construiască centre comerciale și să transforme câmpurile de orez în cartiere urbane se ocupase cu mașini din acest brand. Tatăl meu a lucrat pentru el chiar de atunci, din câte îmi amintesc, îi spuneam Mister Benz.

Tatăl meu începuse ca ajutor de grădinar și în scurt timp ajunsese agent de pază. În cea mai mare parte a zilei, stătea în uniforma sa gri-albastră și cu cizmele negre lustruite temeinic, pe un scăunel într-o baracă mică de lângă alee. Dimineața, când domnul Benz și șoferul său părăseau proprietatea, sărea în picioare, dădea la o parte poarta grea cu gratii negre, privea după mașină și nu se mișca până când aceasta nu dispărea în trafic. Scena se repeta în fiecare seară, când domnul Benz se întorcea sau

imediat ce doamna Benz sau copiii părăseau proprietatea. În afară de asta, tatăl meu nu avea prea multe de făcut ca agent de pază. Întreaga proprietate era înconjurată de un zid înalt de câțiva metri, iar din marginea superioară ieșeau cioburi foarte ascuțite. Deasupra se aflau alte trei straturi de sârmă ghimpată. La acea vreme, mai existau camere de supraveghere ale căror imagini erau transmise pe un monitor din baraca tatălui meu. Petrecea ore întregi trecând de la o cameră la alta și se uita la aceleași imagini alb-negru. Când eram copil, uneori mă alăturam lui. Cum nu se întâmpla niciodată nimic, m-am plictisit repede. În schimb, tatăl meu nu a făcut-o. Sau nu a arătat-o. În cele din urmă, s-au stricat și nu au mai fost înlocuite.

Mama era bucătăreasa familiei, iar sora ei, mătușa mea, făcea cumpărăturile și o ajuta la gătit. Am fost responsabil de grădina mare și de terenul de tenis anul trecut, după ce grădinarul a fost concediat, pentru că a făcut în secret fotografiile ale proprietății cu smartphone-ul său.

În plus, întreținerea casei bântuite făcea parte din sarcinile mele. În grădină se afla un copac banyan bătrân și puternic, în care trăia o fantomă care veghea asupra vilei și proprietății. O căsuță fusese construită pentru ea cu mult timp în urmă, iar noi aduceam în fiecare zi o vază cu flori proaspete, un pahar mic cu apă și tot felul de ofrande, în numele familiei Benz. Familia Benz era creștină, dar doamna Benz era foarte superstițioasă. De câteva ori pe săptămână, venea la casa spiritelor și verifica dacă era curată și dacă florile erau proaspete. Deseori, am văzut-o punând un pomelo sau un mango deosebit de mare în fața altarului și cerând protecția spiritului sau o favoare.

În lunile de după accidentul fiicei sale, mergea acolo în fiecare zi.

Părinții mei, mătușa mea, sora mea și cu mine locuiam împreună într-un bungalow lângă alee. Bungalow este poate un cuvânt prea pretențios pentru căsuța noastră, dar părinții mei o numeau așa, pentru că, potrivit poveștilor lor, era de departe cea mai mare și cea mai frumoasă casă în care au locuit vreodată. Aceasta era formată din două camere. Într-una puteam să ne întindem cele cinci saltele de dormit una lângă alta, în cealaltă era o masă cu un televizor, altarul nostru și două rafturi. În spate era o cameră cu duș și toaletă. Pereții și podelele erau din beton, iar acoperișul din tablă ondulată. În timpul mușonului, ploaia a bătut atât de tare, încât nu înțelegeam cuvintele spuse în casă. Cel mai mare lux al nostru a fost aerul condiționat; nu am transpirat nici măcar în cele mai fierbinți și mai umede nopți din sezonul ploios.

Aveam voie să mâncăm în casa Benz, într-o cămăruță pentru servitori, chiar lângă bucătărie.

Nu ne lipsea nimic. Eram bine. Ne mergea atât de bine, încât nu trecea aproape nicio zi fără ca mama să nu suspine adânc și să se întrebe pe ea și pe noi ce am făcut ca să merităm atâta fericire.

Însă acest lucru s-a schimbat peste noapte.

Mai întâi, mătușa mea a făcut febră. Tușea, avea dureri de gât și de cap. O răceală. Am bănuțit că a prins-o în timp ce făcea cumpărături la piață și nu ne-am gândit la asta. Răcelile, chiar și cele severe, veneau și treceau.

Dar febra a crescut.

Și apoi a apărut virusul. Sau vestea unui virus. Sau chiar și doar teama de un virus. La momentul respectiv,

nu puteam să ne dăm seama de diferență. Pe Facebook, guvernul le-a cerut tuturor cetățenilor să se spele regulat pe mâini cu apă și cu săpun, să tușească în pliul cotului sau într-un șervețel, să poarte mască, să nu iasă din casă dacă au febră și să păstreze distanța unii față de alții. Toate frontierele cu țările vecine au fost închise.

Doamna Benz suferea de astm, iar familia era foarte îngrijorată. De acum încolo, doar mama avea voie să intre în casă. Pe lângă mască, a trebuit să-și pună mănuși de unică folosință, să poarte un halat de protecție și să-și pună pungi de plastic în picioare. Mamei mele i s-a permis să părăsească proprietatea doar pentru a merge la cumpărături, iar ceilalți din familia noastră nu aveau voie să iasă deloc. Ne-au întrebat dacă suntem cu toții sănătoși, iar noi le-am povestit fără menajamente despre febra și tusea mătușii mele. Poate că a fost o greșeală, dar presupun că, mai devreme sau mai târziu, oricum ar fi observat.

Domnul Benz ne-a acordat o jumătate de oră. Mama mea a plâns, sora mea a plâns și ea. Mătușa mea nu a făcut-o. Cred că era prea slabă chiar și pentru asta.

Tatăl meu și cu mine am început să împachetăm. Nu a durat mult, pentru că nu aveam mai mult decât puteam împacheta în câteva minute. Tricourile mele, lenjeria de corp, cele două perechi de pantaloni, cele două fuste, toate au încăput într-una din pungile de plastic pe care doamna Benz a avut amabilitatea de a le lăsa la ușa noastră. Exact 29 de minute mai târziu, tata ținea foarte mult la punctualitate, ne-am oprit în fața porții și am părăsit singura casă pe care eu și sora mea o cunoscusem până atunci. Nu a venit nimeni să ne salute, dar nici nu ne așteptam să vină.

Eu duceam sacii cu lucrurile noastre, mama purta altarul nostru într-o mână și în cealaltă o ținea pe Thida, care avea elefantul de pluș sub braț. Tata împingea mopedul cu televizorul mic și cu covorașele noastre de rafie pe suport. Mătușa mea febrilă se chinuia să rămână în picioare și se sprijinea de tatăl meu. Adevărata problemă era că nu știam unde să mergem. Nu aveam rude în oraș. Familia eram noi.

Părinții mei veniseră în țară cu 20 de ani în urmă, în căutarea unui loc de muncă. M-am născut aici, la fel ca cele două surori ale mele. Tatăl meu, mi-a spus mama, lucrase pe șantierele de construcții, ca spălător de vase în restaurante, ca grădinar. A lustruit caroserii de mașini într-un spa auto, a măturat străzile, a strâns gunoaie, a păzit parcuri ca paznic de noapte. Mama a trebuit să aibă grijă de copiii altora, să maseze picioarele altora și să spele rufele altora. Niciodată nu au câștigat prea mulți bani, dar întotdeauna au câștigat suficient pentru a-și potoli foamea și pentru a avea un acoperiș deasupra capului. Printr-o recomandare, au găsit un loc de muncă la Benz.

Ceea ce nu aveam erau documente oficiale. Fără permis de muncă și fără permis de ședere, fără carte de identitate, fără pașaport, nici măcar, certificat de naștere. Nimic. Noi eram „ilegali”. Oficial, noi nu existam în această țară. De aceea, în copilărie nu am învățat de la profesori într-o școală publică, ci de la călugări, într-o mănăstire vecină, alături de alți copii „ilegali”. De aceea, nu am putut merge la spital când sora mea s-a îmbolnăvit. De aceea, tatăl meu nu a depus plângere când i-a fost furată prima motoretă. De aceea, bărbatul care îi făcuse mamei mele lucruri despre care ea nu a vorbit cu tatăl meu decât o

singură dată și apoi nu a mai vorbit niciodată nu era în închisoare.

Nu ne-am putut întoarce în țara părinților mei. Granițele erau închise și, în plus, familia noastră aparținea minorității Koo, iar Koo nu aveau drepturi în țara lor natală, deoarece erau de câteva secole doar tolerați pe acel teritoriu. Era complicat.

Mergeam pe stradă și sora mea a vrut să știe unde încotro ne îndreptăm.

În prima noapte, am dormit sub un pod. A doua noapte, la intrarea într-un metrou. În a treia noapte, am dormit pe un șantier, unde nimeni nu mai construia. Mătușa mea tușea mult, gâfâia și se zbătea să respire, de parcă s-ar fi putut sufoca în orice moment. Eu și tata o purtam pe rând în spate și mă întristam simțind-o epuizată de boală. Devenise atât de slabă, încât aveam impresia că îi pot număra fiecare os.

Câțiva muncitori locuiau pe șantier pentru a se asigura că nimeni nu fură unelte sau materiale de construcție. Cu toate acestea, în fiecare dimineață lipseau câțiva saci de beton, cutii de cuie, role de cabluri. La început, bărbații au vrut să ne trimită mai departe. Rugămintea tatălui meu și telefonul mobil al mătușii mele i-au făcut să se răzgândească. Atunci când mătușa mea a murit, două zile mai târziu, ne-au ajutat să o îngropăm într-o gaură din gardul construcției.

Tata și-a petrecut zilele căutându-și un loc de muncă. A plecat la scurt timp după răsăritul soarelui, convins că, datorită experienței sale de agent de pază/grădinar/spălător de mașini/măturător de străzi, va găsi repede ceva. Dar se întorcea dezamăgit în fiecare seară. Nimeni

nu avea de lucru pentru el, toată lumea se temea. În ciuda anilor de muncă la Benz, nu aveam economii. Tatăl meu era budist, iar bunurile personale nu-l interesau. La sfârșitul fiecărei luni, lua ce mai rămânea din salariul nostru și ducea el însuși banii la mănăstirea vecină. Aveau mai multă nevoie de bani decât noi, spunea el întotdeauna.

La o zi după moartea mătușii, muncitorii ne-au informat că poliția va verifica treptat șantierele închise și îi va aresta pe „ilegali”. În acel moment, riscul de a fi despărțiți și de a ajunge la închisoare a devenit prea mare pentru noi. Ne-am împachetat lucrurile și am plecat mai departe.

Veștile de pe Facebook păreau deprimante. Președintele declarase „război” virusului, iar guvernul declarase starea de urgență. Cu toate acestea, s-a spus că se răspândește în toată țara. Reuniunile au fost interzise. Școlile și universitățile s-au închis, la fel ca majoritatea magazinelor. Trenurile și autobuzele circulau doar în număr foarte limitat și neregulat. Toți oamenii au fost îndemnați să rămână acasă. Dar unde să rămână cei care nu aveau o casă?

Pe un teren viran, înconjurat de un gard de construcție, am găsit o așezare de barăci, magazii de lemn și colibe din lemn care fuseseră construite de alți „ilegali”. Afișele de pe gard anunțau că, într-o bună zi, pe locul respectiv va fi construită zona rezidențială „Beautiful Tuscany”. După negocieri lungi și dificile, tatăl meu a reușit să dea la schimb motoreta și televizorul nostru pentru una dintre barăci, împreună cu vase, trei oale și o tigaie.

Noua noastră locuință consta într-o cameră cu podeaua de nisip, în care era suficient loc pentru cele patru saltele de dormit, pentru covorașe și pentru șemineu.

Thida își putea băga degetele prin găurile din pereții de scândură, iar apa se scurgea prin acoperiș la prima ploaie. Singura toaletă din așezare, o groapă improvizată cu o folie de plastic în jurul ei, nu era departe. Zi și noapte, mirosul de rahat și deșeuri umplea aerul. Trebuia să aducem apă cu găleți și bidoane de la un canal aflat la două străzi distanță.

Cu toate acestea, am fost ușurați: aveam din nou o casă.

Eu și sora mea stăteam în jurul complexului de dimineața până seara, fără să avem nimic de făcut. Eram obișnuiți să petrecem timp împreună. În grădina lui Benz, mă ajutase din când în când cu munca. Îi arătasem cum să taie iarba cu foarfeca, cum să curețe buruienile sau să se cațere pe un trunchi de palmier, cum să curețe casa-fantomă și să pună acolo flori și apă proaspătă fără să deranjeze ocupantul. Acum stăteam ore întregi la umbra zidurilor publicitare pentru „Beautiful Tuscany” și ne jucam cu bilele pe care ea le primise în schimbul agrafelor de păr. Înainte de a fi nevoit să-mi vând telefonul, am reușit să ne distrăm cu videoclipuri. Mi-a fost greu să mă despart de telefonul meu. Economisiseam pentru el șase luni. Nu era atât de rău să nu mai pot folosi telefonul, oricum nu aveam pe cine să sun. Dar telefonul mobil a fost mai mult decât un telefon, a fost fereastra mea către lume și, în același timp, ascunzătoarea mea. Cu ajutorul micilor butoane albe de la ureche, reușisem să mă retrag și, pentru prima dată în viața mea, am putut auzi doar ceea ce am vrut să aud.

Thida și cu mine aveam să aflăm că viața într-o așezare de săraci și „ilegali” (îi spun așa, pentru că nu-mi place

termenul de „mahala”) nu numai că era plictisitoare, dar era și plină de surprize neplăcute. După două zile, hoții ne-au furat una dintre oale în timpul nopții. Trei nopți mai târziu, telefonul mobil al mamei mele. Cei mai mulți locuitori se tratau unii pe alții cu neîncredere și suspiciune. Era un fel de șef în așezare, grasul Bagura. Avea dinții roșii, barba albă și părul lung și stătea toată ziua în fața colibeii sale, transpirat și mestecând nuci de betel. Din când în când, se scărpinga între picioare și râgâia cu putere. Avea întotdeauna o batistă mare în mână, cu care fie își ștergea sudoarea de pe frunte, fie își sufla nasul mereu înfundat, uneori, ambele la rând. Oamenii veneau la el atunci când erau în nevoie și doreau să vândă unul dintre puținele lucruri pe care le mai aveau pentru a avea ce mânca. Telefonul mobil, de exemplu. Un cercel de aur.

Bagura avea o soție care era chiar mai grasă decât el. Avea, de asemenea, doi fii, Yuri și Taro, care se ocupau de negocieri și erau temuți de toată lumea, deoarece forțau chiar și cele mai mici prețuri să scadă.

Bagura făcea pe mediatorul, atunci când exista o dispută. Din motive necunoscute mie, nimeni nu îndrăznea să se opună deciziilor sale. Nu-mi plăcea de el și nici de fiii lui și mă feream de ei. Se spunea că aveau spioni peste tot și că nimic din ceea ce se întâmpla în așezare nu rămânea secret pentru ei prea mult timp. Mulți credeau că Bagura avea contacte bune cu poliția, astfel încât autoritățile ne vor lăsa în pace. Pentru aceasta, fiecare familie își arăta recunoștința oferindu-i săptămânal câteva monede, o jumătate de cană de orez sau țigări. Nu l-am întreat niciodată pe tatăl meu dacă acest lucru este adevărat și dacă îl plătea și el pe Bagura.

Cu fiecare săptămână care trecea, așezarea devenea tot mai aglomerată. În unele colibe locuiau acum două sau chiar trei familii, iar pe margini au fost construite colibe noi din scânduri, tablă ondulată sau foi de plastic. „Războiul împotriva virusului” a intrat în faza următoare, a declarat guvernul. Acesta a decretat că oamenii nu au voie să iasă din apartamentele și casele lor decât pentru a face cumpărături, în caz de urgență, și că trebuie să stea la cel puțin un metru și jumătate distanță unul de celălalt.

A fost dificil pentru noi să respectăm regulamentele. În așezare, colibelee erau perete lângă perete, abia dacă un coridor dintre ele avea mai mult de un metru lățime. Iar colibelee abia dacă erau suficient de mari pentru a dormi, cum am fi putut petrece o zi întreagă acolo? Ca să nu mai vorbim de săptămâni. Dar cum „Frumoasa Toscana” era înconjurată de un gard înalt, la început nu aveam de ce să ne temem de autorități. Credeam că atât timp cât ne vedeam de treburile noastre, nimănui nu-i păsa dacă respectam sau nu regulile.

În țară, toate șantierele, restaurantele, hotelurile, pensiunile, fabricile și magazinele erau acum închise, cu excepția magazinelor alimentare și a drogheriilor. Nu mai existau farfurii și oale murdare pe care „ilegaliștii” să le spele. Fără tricouri ieftine de cusut. Fără camere de hotel de curățat, fără rufe de călcat. Bogații și-au concediat bonele, bucătăresele, șoferii și grădinarii. Cei care nu aveau rude s-au refugiat într-una din așezările care, după cum ne-a povestit Bagura, au apărut în parcuri, sub poduri, pe malurile râurilor și la periferia aeroportului.

Pentru tatăl meu, condițiile precare în care trăiam erau rezultatul karmei noastre. Trebuia să fi nesocotit în